

Exekuce

Rozhodnutí Exekutorské komory tvoří podklad pro dělení odměny původního a nového exekutora v každé konkrétní věci, samo o sobě není exekučním titulem. Exekutorská komora svým rozhodnutím nahrazuje nedostatek vůle smluvních stran při vyjednávání o uzavření dohody o podílu na odměně. V době rozhodování Exekutorské komory není známa odměna v jednotlivých přebraných věcech, odměna samotná může být přezkoumávána v rámci opravných prostředků soudem a výše odměny se může měnit v závislosti na tom, jakou částku exekutor ve skutečnosti vymohl.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 20 Cdo 2218/2019-369, ze dne 29.1.2020)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce R. V., narozeného XY, bytem XY, zastoupeného JUDr. O.Č., Ph.D., advokátem se sídlem v P., proti žalovanému J. L., soudnímu exekutorovi, Exekutorský úřad XY, se sídlem XY, zastoupenému Mgr. M.S., advokátem se sídlem v P., o nahrazení rozhodnutí správního orgánu, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 30 C 112/2015, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 9. 2018, č. j. 29 Co 94/2018-270, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

1. Obvodní soud pro Prahu 4 rozsudkem ze dne 22. 11. 2017, č. j. 30 C 112/2015-192, zamítl žalobu o zrušení a nahrazení pravomocného rozhodnutí prezidia Exekutorské komory České republiky ze dne 23. 1. 2015, č. j. SPR 100/14-18, rozhodnutím soudu (k tomu rovněž srov. usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. [131/2002](#) Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 30. 6. 2014, č. j. Konf 16/2014-7). Dále uložil žalobci zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení k rukám jeho zástupce 45 254 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku. Obvodní soud vyšel ze zjištění, že rozhodnutím prezidia Exekutorské komory České republiky ze dne 23. 1. 2015, č. j. SPR 100/14-18, byl žalobci stanoven podíl ve výši 10 % na odměně žalovaného J. L. Ten byl jmenován soudním exekutorem (dále též jen „exekutor“) do uvolněného Exekutorského úřadu XY po odvolaném R. V. – žalobci, a to dne 20. 2. 2014. V. byl odvolán z funkce exekutora Exekutorského úřadu XY 4 ke dni 23. 2. 2011 (rozhodnutím ministra spravedlnosti ze dne 27. 10. 2010, č. j. 269/2008-OJ-SO/31, ve spojení s rozhodnutím ze dne 18. 2. 2011, č. j. 9/11-L-SP/2). Žalovaný zahájil svoji činnost dne 15. 5. 2014. Protože mezi žalobcem a žalovaným nedošlo k dohodě ohledně odměny exekutora, prezidium Exekutorské komory České republiky usnesením ze dne 23. 1. 2015 stanovilo žalobci podíl ve výši 10 % na odměně žalovaného, a to s účinností ode dne jmenování žalovaného exekutorem, tj. od 21. 2. 2014. Obvodní soud dále ve věci vyslechl jako svědky K. M., J. V., J. F., A. T., J. T. a B. Š. Provedl důkaz i listinami ze spisů uvedených v rozhodnutí a poté uzavřel, že Exekutorská komora České republiky (dále též jen „Exekutorská komora“) nepochybně stanovila-li podíl žalobce ve výši 10 %. Žalobce nesplnil povinnosti stanovené mu v § 15 odst. 5 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, neboť žalovanému nepředal exekuční spisy, plnění vymožená v exekuci, zajištěné věci, exekutorské úschovy a registry. Podle názoru soudu prezidium dostatečně vzalo v úvahu, že plnění povinnosti předání exekučních spisů bylo částečně znemožněno zásahem Policie České republiky. Stejně tak se obvodní soud ztotožnil se závěrem prezidia, které zohlednilo, že žalobce i poté, co mu zanikl výkon exekutorského úřadu, přijímal na svůj účet platby povinných a jejich dlužníků a neoprávněně s těmito prostředky nakládal. Vymožené finanční prostředky se nacházejí na soukromém účtu žalobce, neexistovaly

žádné záznamy o vymoženém plnění.

2. Městský soud v Praze napadeným rozhodnutím rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a žalobci uložil povinnost nahradit žalovanému náklady odvolacího řízení ve výši 8 228 Kč. Uvedl, že vzhledem k absenci dohody žalobce a žalovaného o podílu na odměně nově jmenovaného exekutora bylo ve smyslu § 15 odst. 6 exekučního řádu na úvaze Exekutorské komory stanovit tento podíl, a to podle zásady spravedlivého uspořádání. Správní orgán přitom přihlíží k jednotlivým specifickým okolnostem případu (zejména k důvodu odvolání stávajícího exekutora, ke stavu exekutorského úřadu, k předpokládané náročnosti převzetí exekutorského úřadu či do jaké míry bývalý exekutor plnil povinnosti ve vztahu ke svému nástupci). Bylo prokázáno, že důvodem pro odvolání žalobce bylo jeho pravomocné odsouzení pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele (exekutora), a nemůže proto obstát námitka, že důvod pro odvolání žalobce je pro úvahu o spravedlivém uspořádání pro stanovení podílu na odměně kritériem zcela nerozhodným. Dostatečně prokázány byly též skutečnosti, že stav exekutorského úřadu byl více než nedobrý, žalobce činnost zástupců žalovaného exekutora blokoval a neplnil povinnost spočívající v řádném předání úřadu.

3. Pokud žalobce namítal formální i materiální nevykonatelnost rozhodnutí orgánu Exekutorské komory, odvolací soud dodal, že toto rozhodnutí není exekučním titulem ve smyslu § 40 exekučního řádu. Bylo-li namítáno, že podíl odměny měl vycházet z hodnoty exekutorského úřadu jako takového, odvolací soud zaujal názor, že takový požadavek se nemůže projevit při rozhodování Exekutorské komory ve smyslu § 15 odst. 6 exekučního řádu. Připomněl, že správní orgán rovněž zohlednil působení Policie České republiky, a dodal, že mnohé důkazy, jejichž provedení žalobce navrhoval, nebyly dostatečně specifikované, mnohdy – s ohledem na faktický stav úřadu – byly neproveditelné a v rozporu s věcně správným pojetím „zásady spravedlivého uspořádání“.

4. Žalobce napadl rozhodnutí odvolacího soudu dovoláním, v němž namítá nesprávné právní posouzení věci. Uvedl, že odvolací soud chybně posoudil otázku vykonatelnosti rozhodnutí Exekutorské komory. Není pochyb o tom, že prezidium Exekutorské komory, resp. Exekutorská komora, je orgánem veřejné moci a rozhodnutí komory jsou exekučním titulem ve smyslu § 40 odst. 1 písm. e) exekučního řádu. V tomto směru odkázal i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2005, č. j. 1 As 21/2004-38. Dodal, že v případě určení podílu na odměně exekutora, kterému zanikl výkon exekutorského úřadu, se jedná o věc, která vyplývá z poměrů soukromého práva. Vzhledem k tomu, že takové rozhodnutí je svěřeno Exekutorské komoře, jedná se o tzv. zúžení civilní pravomoci soudů. Pokud by nedošlo ke zvláštnímu zákonnému zmocnění, byl by to soud, který by o určení podílu rozhodoval, a pak by se jednalo o exekuční titul podle § 40 odst. 1 písm. a) exekučního řádu. Nevykonatelnost pravomocného rozhodnutí soudu je důvodem zmatečnosti podle § 229 odst. 2 písm. c) o. s. ř. Dovolateli byl rozhodnutím Exekutorské komory stanoven podíl ve výši 10 % na odměně žalovaného podle § 15 odst. 6 exekučního řádu. Pokud by takové rozhodnutí vydal soud, jednalo by se o rozhodnutí zrušitelné na základě výše zmíněné žaloby pro zmatečnost. Dovolatel dále uvedl, že i samotná dikce rozhodnutí Exekutorské komory je zjevně chybná, neboť vyznívá tak, že má dovolatel právo na podíl ze všech odměn žalovaného v budoucnu vzniklých, nejen z podílu na odměně na nedokončených věcech. Předtím než bylo rozhodnuto o samotném podílu původního exekutora na odměně nově jmenovaného exekutora, mělo být prezidiem řešeno, jaká je hodnota odměn z nedokončených věcí, a až poté mělo být přistoupeno k určení podílu na odměně nově jmenovaného exekutora, a to právě z určené hodnoty.

5. Dovolatel dále vytýká odvolacímu soudu, že jeho rozhodnutí není řádně odůvodněno (v tomto směru odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2003, sp. zn. 32 Odo 210/2003). Za naprosto nedostatečné považuje pouhé konstatování soudu, že rozhodnutí Exekutorské komory není exekučním titulem s odkazem na výčet zákonných exekučních titulů.

6. K otázce spravedlivého uspořádání podle § 15 odst. 6 exekučního řádu dodal, že bylo povinností

prezidia zabývat se otázkou, co představuje spravedlivé uspořádání; této otázce se nevěnovaly ani soudy obou stupňů. Zastává názor, že při určení výchozího kritéria pro podíl bývalého exekutora na odměně nově jmenovaného exekutora je nutné stanovit kritéria daleko sofistikovanější, než rozdělit odměnu stejným dílem. Za spravedlivé považuje vycházet z poměru 100 % ve prospěch exekutora, kterému zanikl výkon exekutorského úřadu, a poté eventuálně přistoupit ke zvyšování tohoto poměru ve prospěch nově jmenovaného exekutora. Je také nutné určit, v jakém rozsahu rozpracovanosti se nacházejí případy, které nově jmenovaný exekutor převzal, tedy jaké úsilí bude třeba vynaložit k tomu, aby mohla být věc řádně ukončena. Přitom dovolatel právě poukázal na to, že veškeré spisy se nacházely ve značném stadiu rozpracovanosti. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 As 31/2005-78.

7. Dovolatel namítá, že při rozhodování soudu prvního stupně i soudu odvolacího došlo k vadám při aplikaci norem o procesním dokazování a že je třeba takové otázky řešit dovolacím soudem zcela odlišně. Poukázal na jakousi neochotu prezidia zabývat se zjištěním skutkového stavu, a to provedením řádného a rozsáhlého dokazování. Byť lze akceptovat názor prezidia složeného z exekutorů, že jsou podle svých vlastních zkušeností schopni odhadnout stav exekutorského úřadu, soud musí zvolit postup podle § 127 o. s. ř. a vyžádat si odborné vyjádření, k čemuž nedošlo. Soud prvního stupně se pak v zásadě v rámci dokazování zabýval jen existencí skutečností naplňujících pouze dílčí kritéria stanovená prezidiem pro určení spravedlivého uspořádání, ale i zde chybně aplikoval normy týkající se procesního dokazování. Soud prováděl důkaz jen spisy uvedenými v rozhodnutí, přičemž dovolatel namítal, že celkový počet exekučních spisů se pohybuje okolo 2 000, takže se jedná o nedostatečný vzorek, jenž nebyl schopen prokázat „tristnost“ exekutorského úřadu ani rozsah zvýšených nákladů, které by odůvodňovaly snížení podílu na odměně nově jmenovaného exekutora. Dokazování vzorkem o. s. ř. upravuje jen v případech porušení práva z duševního vlastnictví, proto zůstává otázkou, zda tato úprava nevyklučuje užití vzorku v obecnější rovině. Pokud by dovolací soud takovou možnost připustil, je třeba vycházet z § 133b o. s. ř., že se musí jednat o vzorek přiměřený, což není v daném případě, neboť se jednalo o vzorek devíti spisů. Výběrový soubor by měl být stanoven ve výši alespoň 10 % ze základního souboru.

8. Dovolatel navrhl, aby byl rozsudek odvolacího soudu i rozsudek soudu prvního stupně zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

9. Žalovaný ve vyjádření k dovolání uvedl, že Exekutorská komora poté, co nedošlo k dohodě mezi účastníky, určila v souladu se zákonem podíl žalobci na odměně svým rozhodnutím. Toto rozhodnutí je poměrně jednoduché, ale interpretačně zcela jasné v tom směru, že žalobci vznikne nárok na podíl na odměně nového exekutora z prováděných exekucí, jež započal žalobce, ale u nichž nárok na odměnu vznikl (vznikne) až v době, kdy exekuční činnost vykonává exekutor nový, tedy žalovaný. Dále uvedl, že odvolací soud se dostatečně vyjádřil k otázce spravedlivého uspořádání, ve věci bylo provedeno rozsáhlé dokazování; provedení důkazu všemi neskončenými spisy, jak požadoval žalobce, považoval soud i žalovaný za obstrukci. Současně poukázal, že žalobce v dovolání nevysvětlil, od jaké otázky procesního či hmotného práva se měl odvolací soud odchýlit, popř. jaké otázky dosud nebyly v rozhodovací praxi dovolacího soudu vyřešeny. Navrhl proto, aby dovolací soud dovolání žalobce odmítl, případně zamítl.

10. Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 2. 2019, dále jen „o. s. ř.“, a dospěl k závěru, že dovolání je přípustné, neboť Nejvyšší soud dosud neřešil otázku způsobu stanovení podílu na odměně ve smyslu § 15 odst. 6 exekučního řádu za použití kritéria zásad spravedlivého uspořádání.

11. V souzené věci prezidium Exekutorské komory České republiky usnesením ze dne 23. 1. 2015, č. j. SPR 100/14-18, rozhodlo, že R. V., kterému zanikl výkon Exekutorského úřadu XY, se stanoví podíl ve výši 10 % na odměně J. L., soudního exekutora jmenovaného do uvolněného Exekutorského úřadu

XY, a to s účinností ode dne jmenování J. L. soudním exekutorem, tj. od 21. 2. 2014. Při stanovení podílu na odměně ve smyslu § 15 odst. 6 exekučního řádu vycházelo prezidium z poměru 50:50. Důvody, proč poté došlo ke snížení odměny žalobce, odůvodnilo prezidium nepředáním všech spisů žalobcem žalovanému; přičemž ani samotný zásah Policie České republiky žalobci neznemožnil předat žalovanému zbytek agendy. Policií České republiky bylo předáno 2 028 spisů, z toho bylo 1 700 neukončených. Podle sdělení L., jenž vycházel z podkladů Policie České republiky a z Centrální evidence exekucí, je však zahájených exekucí celkem 5 763. Dalším důvodem pro snížení odměny byla skutečnost, že V. i po zániku výkonu exekutorského úřadu přijímal na svůj účet platby povinných a jejich dlužníků a neoprávněně s těmito prostředky nakládal. Navíc je patrné, že značná část vymožených finančních prostředků nebyla nikdy oprávněným vyplacena (v této souvislosti podala Exekutorská komora trestní oznámení). Pro L. je za této situace jeho činnost nadměrně obtížná a vyžaduje vynaložení nadstandardního úsilí, včetně posílení personálního obsazení úřadu. Oněch 40 %, o které byl navýšen podíl L., by mu mělo odpovídajícím způsobem vykompenzovat výdaje, které by za normální situace exekutor nemusel vynaložit. V neposlední řadě je výše podílu v souladu se zásadou legitimního očekávání vyjádřenou v § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Prezidium připomnělo, že i bývalé zástupkyni V. byl dříve z totožných důvodů stanoven podíl ve výši 90 %. Prezidium považovalo za neúčelné provést důkaz každým jednotlivým spisem v odhadovaném množství minimálně 6 000 spisů, protože všechny spisy nejsou dostupné. Navíc by dokazování bylo časově i finančně značně náročné. Proto zvolilo jen určitý vzorek spisů. Připomnělo, že prezidium je složeno z exekutorů, kteří jsou schopni odhadnout stav exekutorského úřadu, neboť ten se napříč exekutorskými úřady výrazně neliší. Upozornilo rovněž, že V. nebyl dosud ochoten poskytnout potřebnou součinnost a předat spisovou agendu svým nástupcům.

12. Podle § 15 odst. 6 exekučního řádu podíl exekutora, jemuž zanikl výkon exekutorského úřadu, popřípadě jeho dědiců nebo odkazovníků na odměně nově jmenovaného exekutora se určí dohodou. Nebude-li dohoda doručena Exekutorské komoře do dvou měsíců od jmenování nového exekutora, rozhodne Exekutorská komora podle zásad spravedlivého uspořádání.

13. Žalobce předně pojil přípustnost dovolání s otázkou, zda je rozhodnutí Exekutorské komory exekučním titulem ve smyslu § 40 odst. 1 písm. e) exekučního řádu, a dovozoval, proč tomu tak je a proč rozhodnutí Exekutorské komory vykonatelné není. Nejvyšší soud zastává názor, že citované ustanovení je třeba vykládat tak, že rozhodnutí Exekutorské komory tvoří podklad pro dělení odměny původního a nového exekutora v každé konkrétní věci, samo o sobě tedy exekučním titulem není, nýbrž umožňuje žalobci, aby se na jeho základě po žalovaném domáhal vyplacení 10 % z jím vypočtené odměny v každé jednotlivé věci. Exekutorská komora svým rozhodnutím tedy nahrazuje nedostatek vůle smluvních stran při vyjednávání o uzavření dohody o podílu na odměně. Dovolací soud proto nesdílí názor dovolatele, že Exekutorská komora měla určit hodnotu odměn na dosud neskončených věcech, následně určit podíl na odměně, čímž by mohl žalobce popř. ihned vést exekuci na základě rozhodnutí Exekutorské komory. V době rozhodování Exekutorské komory není především známa odměna v jednotlivých přebrných věcech, odměna samotná může být navíc přezkoumávána v rámci opravných prostředků soudem a výše odměny se může měnit v závislosti na tom, jakou částku exekutor ve skutečnosti vymohl.

14. V této souvislosti je pak nedůvodná námitka, že rozhodnutí stanoví výši odměny na všech věcech novým exekutorem skončených. Přímou z § 15 odst. 5 exekučního řádu je zřejmé, že se jedná o odměnu ve věcech, které nový exekutor po exekutorovi, který byl odvolán, převzal.

15. Žalobce dále nesouhlasí s výkladem pojmu spravedlivé uspořádání; má za to, že podíl byl stanoven libovolně. Má-li být podíl odměny původního a nového exekutora stanoven na základě spravedlivého uspořádání, musí být určen tak, aby v něm bylo promítnuto úsilí původního i nového exekutora na vymáhání dlužné částky, stejně jako způsob, jakým byly splněny povinnosti původního exekutora stanovené v § 15 odst. 5 exekučního řádu, tedy jak původní exekutor zajistil předání spisů,

plnění vymožených v exekuci, zajištěných věcí, exekutorských úschov a registrů nově jmenovanému exekutorovi a předání razítek, průkazů a pečetidel podle § 103 odst. 1 exekučního řádu, jak se podílel na chodu exekutorského úřadu. Není podstatné, jakým způsobem Exekutorská komora stanovila výchozí pozici obou exekutorů, podstatné je, aby stanovení podílu odráželo skutečné úsilí původního exekutora při vymáhání dlužných částek či splnění jiných povinností v jednotlivých exekučních řízeních.

16. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 o. s. ř.). Takové vady se však ze spisu nepodávají. Dovolatel v této souvislosti namítal vady dokazování a nedostatečné odůvodnění rozsudku. Přezkoumává-li soud rozhodnutí Exekutorské komory, postupuje podle § 244 a násl. o. s. ř., tedy nepřezkoumává správnost jejího rozhodnutí, nýbrž sám znovu projedná a rozhodne o téže věci (srov. např. Svoboda K., Smolík P., Levý J., Šínová R. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, 981 s.). Soud je proto povinen náležitě zjistit skutkový stav, přitom může vzít za svá též skutková zjištění správního orgánu (§ 250e o. s. ř.), své rozhodnutí je povinen náležitě odůvodnit. Žalobce je v tomto směru třeba dát za pravdu, že se odvolací soud zcela nevypořádal s námitkou, zda rozhodnutí Exekutorské komory je či není exekučním titulem ve smyslu § 40 exekučního řádu. Nicméně z obsahu jeho rozhodnutí je zřejmé, že takové rozhodnutí považuje za základ pro stanovení odměny u jednotlivých věcí.

17. Žalobce dále vytýká odvolacímu soudu, že se spokojil jen se vzorkem 9 spisů, ačkoliv celkově by se mělo jednat asi o 2 000 předávaných věcí, a že tento vzorek je nedostačující pro závěr o tom, v jakém stavu se exekutorský úřad nacházel v době jeho převzetí žalovaným. Obsah exekutorských spisů je však pouze jednou z okolností, které s ostatními důkazy dotvářejí obraz o situaci, jaká v exekutorském úřadě panovala a v jakém stavu byly spisy předávány. Z jednotlivých důkazů provedených soudem prvního stupně učinily soudy mj. skutkový závěr, že stav předávaného exekučního úřadu byl nedobrá, exekuční spisy byly žalobcem předávány v nepořádku, značná část jich nebyla předána vůbec, nebylo zřejmé, v jaké výši byla vymožena jednotlivá plnění, zda byla vyplacena oprávněným, žalobce blokoval činnost zástupců a vlastním jednáním (či spíše nečinností) předání ztěžoval. Tyto skutečnosti pak vyplynuly nejen ze „vzorku“ devíti předaných exekučních spisů, ale též z výpovědí svědků (zastupujících exekutorů a pracovníků exekučního úřadu), seznamu předávaných spisů, z řady rozhodnutí souvisejících s odvoláním žalobce z funkce exekutora (vč. soudního řízení, v němž bylo rozhodováno o nahrazení pravomocného rozhodnutí prezidia Exekutorské komory o stanovení podílu zástupkyně žalobce JUDr. J.T.) a dalších provedených důkazů. Provést důkaz minimálně 10 % spisů, tedy asi 200 spisy, jak navrhuje žalobce, tak nebylo nezbytné pro získání celkového přehledu o stavu předávaného exekutorského úřadu, a nadto ani reálné, tím spíše, pokud dalších téměř 4 000 spisů nebylo žalobcem dosud předáno. Ostatně v odvolání žalobce pouze obecně namítal, že vzorek deseti spisů není dostatečný, ale odpovídající konkrétní důkazní návrh nevznášel ani před soudem prvního stupně, ani v odvolacím řízení.

18. Protože rozhodnutí odvolacího soudu je správné, Nejvyšší soud dovolání podle § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.

Další články:

- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)